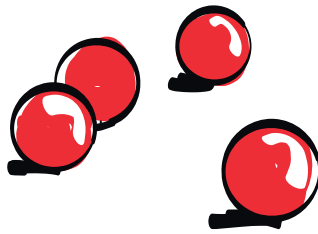

LOLA EN DE RODE BALLEEN

Dolf Weverink

INHOUD

1 Om mee te beginnen	9
1.1 'Lola, kun je even naar deze tekst kijken?'	9
1.2 Daarom dit boek	10
2 Coachen	13
2.1 De kunst van het coachen: socratisch op je handen zitten	13
2.2 De Bedoeling	33
2.3 Competenties van de schrijfcoach	37
2.4 Auteurs van langere teksten coachen: artikelen, blogs, brand story's, memo's, nota's, persberichten, whitepapers	39
2.5 Schrijvers van een boek coachen	49
2.6 Socrates' ui: buitenom (terug) naar De Bedoeling	57
2.7 Hilde Bolt en Sandra Ju over coachen	58
3 Trainen	63
3.1 Waarom een schrijftraining?	63
3.2 Een schrijftraining ontwerpen: het lesplan	72
3.3 Competenties van de schrijftrainer	78
3.4 Competenties van de tekstschrijver	80
3.5 Jouw training: beschrijving van de reis die je aflegt	82
3.6 Een training plannen en begroten (en organiseren)	93
3.7 Kort en bondig, jip-en-janneke, de piramide, structuur en ChatGPT	101
3.8 Taaltechniek trainen - spelling stijl grammatica	106
3.9 Creatieve cases, missie en visie, purpose en Why	110
3.10 Creatief en literair schrijven	118
3.11 Evalueren	124
3.12 Aanvallen! Eruit! en ander gedoe	125
3.13 Twee hardnekkige taalkwalen en hoe je die 123 oplost	130
4 Coachen en trainen	135
4.1 AAN staan als coach en trainer	135
4.2 Online en hybride trainen en coachen	138
4.3 Leerstijlen	144
4.4 Van Dus naar Want de Piramide	146
4.5 Schrijven, lezen en dyslexie	148
4.6 Taalniveaus: van B1 naar 3F	154
4.7 Vrije schrijfoefeningen, spellen en verrassende vormen	156
4.8 Hallo manager!	162
4.9 Blogs en vlogs als reflectieverslag	163

4.10	Graphic Facilitation, door Anne Graas	164
4.11	Erik ten Hag, Marc Lammers en Sarina Wiegman	167
5	Extra's	169
5.1	Brainstormen, de Kring van Starren en de Talking Stick	169
5.2	Energizer of ontspanningsoefening	170
5.3	Praktische en technische tips	172
5.4	Dwarsliggers, helpers en jonge deelnemers	177
5.5	Tranen, bloopers en trainingen die niet doorgaan	179
5.6	Jezelf positioneren en promoten als schrijftrainer, schrijfcoach	185
5.7	Bijblijven als schrijftrainer en schrijfcoach	188
5.8	Voorwaarden voor een geslaagde coachingsessie en voor een succesvolle training	189
6	Portretten van 8 collega's	195
	Merel Roze, schrijftrainer	195
	Michiel de Zwart, manager trainingen	197
	Nancy van Etten, schrijftrainer	199
	Hans Vos, (eind)redacteur, schrijftrainer	201
	Etienne Donicie, schrijftrainer	203
	Afke van der Horst, schrijftrainer	205
	Geerke van der Bruggen, schrijftrainer	207
	Dolf Weverink, schrijftrainer	209
7	ABC voor schrijfcoaches en schrijftrainers	211
	Dank	217
	Bijdragen	217
	Zelfportret	217
	Bronnen en literatuur	220
	Intakeformulier schrijftraining	222

2 COACHEN

2.1 De kunst van het coachen: socratisch op je handen zitten

Hoe komt het dat iemand die zelf niets heeft geschreven, zo belangrijk is voor schrijfcoaches? Dat komt door de manier van denken en werken van deze filosoof uit het oude Griekenland. Door gesprekken te voeren, ontwikkelde hij samen met zijn gesprekspartners kennis en wijsheid. Socrates begon niet met een theorie of een opvatting als uitgangspunt, zoals de sofisten deden, hij legde in dialogen de weg af van het bijzondere naar het algemene en van het concrete naar het abstracte. Dialogisch dus. Een aanpak die in coachingstrajecten heel goed werkt en ook voor schrijfcoaches heel effectief blijkt.

Want als je je gesprekspartner gaat vertellen hoe het moet, ben je geen coach, maar een schoolmeester, of sofist, iemand die het allemaal weet. Wanneer je zegt 'geef maar aan mij, ik doe het wel', ben je geen coach maar redacteur, iemand die het voor de ander oplost; denk aan Lola. Wanneer je je gesprekspartner uitnodigt om de bedoeling van de tekst zo helder mogelijk te verwoorden, en vervolgens samen kijkt of en in hoeverre die Bedoeling in de tekst staat, ontwikkel je samen nieuwe inzichten en ben je een socratisch coach. Een gesprek met een schrijfcoach zorgt ervoor dat de inhoudseigenaar of auteur tot een scherpere en helderder bedoeling komt. Dat is het effect van de open en stimulerende vragen die de coach stelt. Teksten worden daardoor meestal korter, helderder en effectiever.

Socrates (469 – 399 v.C.) werd ervan beschuldigd de jeugd op staatsgevaarlijke ideeën te brengen en kreeg de keus: in ballingschap gaan, schuld bekennen of de gifbeker. Hij koos voor het laatste. De socratische methode heet ook wel de majeutische methode. Majeutikè is Grieks voor vroedvrouw, het vak dat Socrates' moeder uitoefende. Zijn vader was beeldhouwer, en die combinatie, vroedvrouw en beeldhouwer, brengers van leven en van vorm, vind je terug in wat hun zoon deed: anderen helpen om ideeën en inzichten gestalte te laten krijgen.

Stappenteller

Socrates was een wandelfilosoof. Hij liep rond met zijn gesprekspartners en bracht al wandelend met zijn vragen de ander(en) tot nieuwe inzichten. Eerder in dit boekje las je de suggestie om eens naast je gesprekspartner te gaan zitten, in plaats van tegenover elkaar. Vanuit die wat vrijere positie kijk je samen makkelijker in de verte, en af te toe kijk je elkaar aan. Wat intiemer dan tegenover elkaar. Wandelen is naast elkaar in de overtreffende trap, omdat je beweegt en je bloed sneller stroomt. Zo kom je gemakkelijker op ideeën, je denkt vrijer en de neiging om naar de tekst te kijken heb je nauwe-

2.2 De Bedoeling

Het idee van schrijfcoaching is dat jij als schrijfcoach jouw gesprekspartner stimuleert om de allerduidelijkste versie te maken van de tekst die zij of hij jou voorlegt. Een versie waar de bedoeling vanaf spat. Dat doe je door in gesprek te gaan met de inhoudseigenaar, samensteller of schrijver. Het is de kunst de eerste fase van het coachgesprek, waarin De Bedoeling de hoofdrol speelt – laten we haar maar even met hoofdletters schrijven – zo lang te laten duren, dat jouw gesprekspartner de antwoorden op jouw essentiële vragen (wat de bedoeling – wat wil je bereiken – welk probleem wil je oplossen - wat moet de lezer weten, voelen of doen en waarom – wat zijn de vervolgcaties) zo achter elkaar zet dat er een duidelijke en compacte tekst ontstaat.

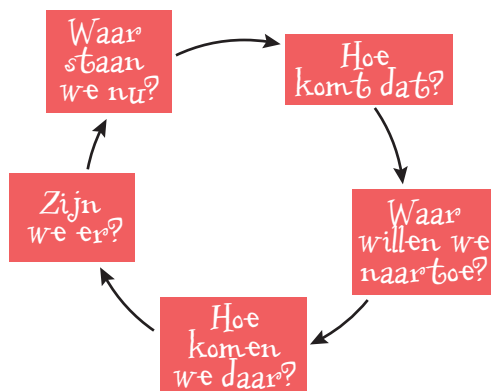
‘Als we dat nu eens opschrijven’ is een effectieve suggestie die ervoor zorgt dat jouw gesprekspartner haar of zijn heldere versie van De Bedoeling niet alleen uitspreekt, maar ook opschrijft. En als jij als schrijfcoach meeschrijft – letterlijk meeschrijft, en niet het initiatief neemt – maak je duidelijk dat de ander de hoofdrol vervult.

Die De-Bedoeling-Fase is de bovenste ring van de taart in de afbeelding. Die dame is hare hoogheid De Bedoeling en het schildje dat ze zo blij presenteert is de sticker die je krijgt als je een tekst of content maakt waar De Bedoeling vanaf spat.

Ga pas naar de tweede ring wanneer De Bedoeling helemaal helder is en jij en je gesprekspartner haar hebben verwoord in een paar sterke regels of alinea's. Geef niet te vroeg tips over hoe het volgens jou beter kan, want dan loop je het risico dat je de flow van het gesprek doorbreekt. Tips zijn op hun plek wanneer je samen met voldoening kijkt naar de oogst. Denk aan opmerkingen als 'Kijk nog even naar de manier waarop je de naam van het project of van de collega's schrijft' of 'een paar tussenkoppen helpen de lezer'. De kans op storende en onnodige lijdende en nominale vormen is niet zo groot wanneer de nieuwe tekst het resultaat is van een socratische dialoog.

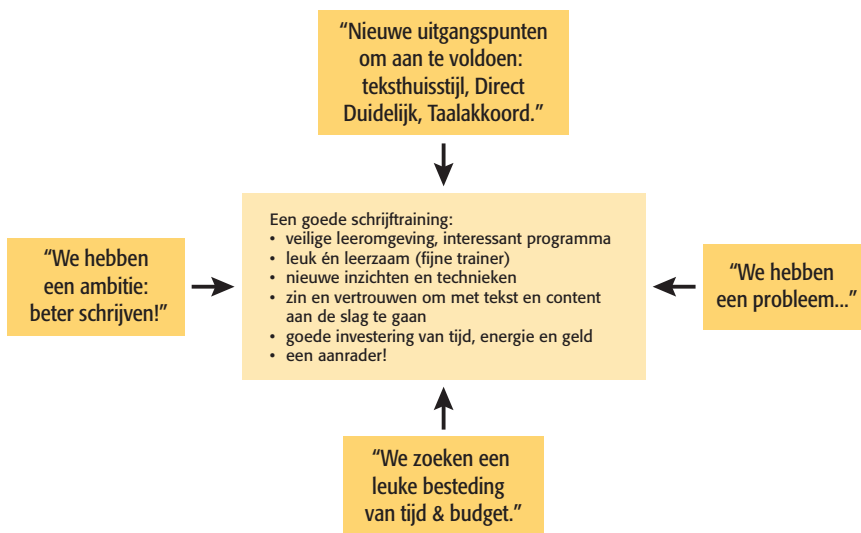
TRAINEN

3.1 Waarom een schrijftraining?

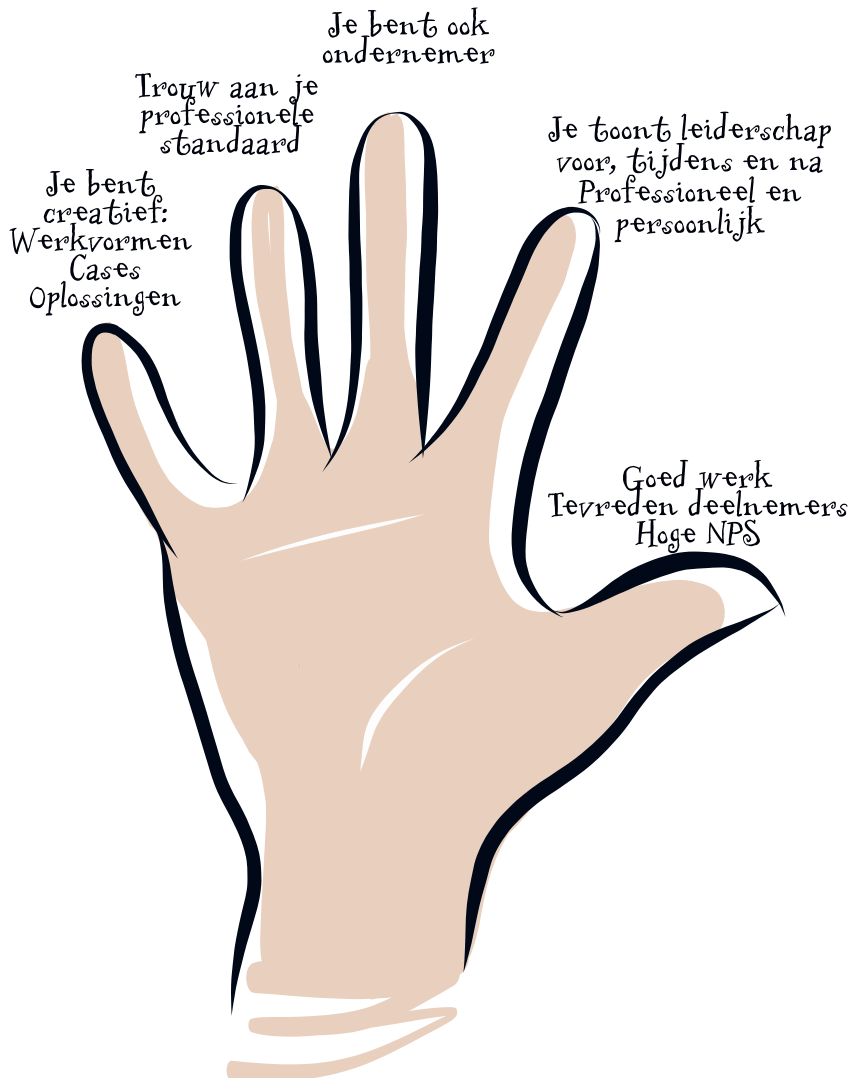
Een training is een reis die je onderneemt met een groep deelnemers. Om een passende route uit te stippelen, stel je noodzakelijke vragen zoals 'Waar zijn we nu?', 'Wat is er aan de hand?', 'Wat is het probleem?' en 'Hoe komt dat?' De opdrachtgever wil toe naar een nieuwe situatie en heeft jou gevraagd om de reis naar die bestemming te organiseren en te begeleiden. Het begint allemaal met de aanleiding of de reden. En de reis eindigt op het moment dat je het einddoel hebt bereikt. Met aansluitend een evaluatie en misschien een reünie of terugkomsessie, en misschien een vervolg.

Waarom deze schrijftraining, wat is de aanleiding? Ik heb er vier benoemd, je vindt ze in het schema.

put je uit jouw basis. Dat is de verzamelde kennis en ervaring die jou helpt om steeds weer nieuwe en nog betere plannen te maken en trainingen te geven. Die basis moet je koesteren én verder uitbouwen. Dat maakt jou als schrijftrainer waardevoller voor de mensen met wie je werkt. En bovendien is het geweldig om professioneel én persoonlijk te groeien.

3.3 Competenties van de schrijftrainer

Als schrijftrainer moet je van alles weten en vooral kunnen. Kennis en vaardigheden dus, maar nog beter: competenties. Want als je beschikt over een competentie heb je niet alleen de kennis en de vaardigheden, je bent ook in staat om ze op het goede moment op de beste manier in te zetten.

Grace note

Wat doe je als tekstschrijver en als schrijftrainer met ChatGPT en andere vormen van AI? Ze verdienen een plek in je schrijfpraktijk en in je trainingen, gewoon omdat het zo razend knap is wat AI je voorschotelt aan tekst. Als brainstormbuddy werkt ChatGPT uitstekend. Zes invalshoeken voor een artikel over ontleding, derogatie of het gevaar van rubber korrels in kunstgrasvelden? De Oempa Loempa's gaan voor je aan de slag en hun suggesties verschijnen op je scherm alsof je een telexbericht ontvangt. Wat je anno 2023 nog mist, is creativiteit en conceptueel denken. De tekst is nogal vlak, braaf, en rechttoe rechtaan. Volgens Christiaan Weijts is 'begrijpend lezen' de oorzaak. "In het schoolvak Nederlands maakt 'begrijpend lezen' 50 procent uit van het eindexamenvak. In feite programmeert dit leerlingen tot algoritmes die structuren leren ontleden middels 'signaalwoorden' (...) dat is nagenoeg exact wat ChatGPT heeft leren doen. De vrees dat robots ons schrijfwerk overnemen komt doordat mensen zijn gaan schrijven als robots." (NRC, 22/23 april 2023)

3.5 Jouw training: beschrijving van de reis die je aflegt

'Iedere reis begint met je eerste stap' | 'If you don't know where you're going, you'll probably end up somewhere else'

Lola traint

'Niet als een schoolmeester of juf, maar als een trainer die met goede voorbeelden en oefeningen de deelnemers laat ervaren dat je met een paar technieken gewoon beter en gemakkelijker schrijft', zegt Lola als Wassim haar vraagt hoe ze haar schrijftraining aanpakt. 'Dan doe ik de volgende keer mee', zegt hij.

De schrijftrainer als ondernemende reisleader, aanjager, moderator, gespreks-leider, trainer, samenvatter en ceremoniemeester.

3.7 Kort en bondig, jip-en-janneke, de piramide, structuur en ChatGPT

Als je deelnemers vraagt 'wat wil je leren' dan hoor je heel vaak 'kort en bondig schrijven'. Het is een soort mantra geworden, 'kort en bondig'. Is het een tautologie, zoals 'frank en vrij', 'zeker en vast' of 'wis en waarachtig?' 'Kort' slaat vooral op het aantal woorden: 'weinig woorden tellend, niet uitvoerig' helpt Van Dale. Bij kort en bondig staat 'ter zake, onomwonden', net als 'kort en krachtig'. Een soort van tautologie dus – ik vertaal kort en bondig meestal met 'meer zeggen met minder woorden.'

In de hoofdstukken over schrijfcoaching komt De Bedoeling voortdurend voorbij, en zij helpt ook als het gaat om kort en bondig. Een heldere Bedoeling die bovendien bovenaan staat in de tekst, is veel belangrijker dan alleen het aantal woorden.

'Is dat niet te simpel? Het moet geen jip-en-janneke worden...'

Dit bezwaar tegen heldere taal, B1 en Direct Duidelijk klinkt nog regelmatig. Vooral uit de mond van inhoudsdeskundigen en managers die bang zijn dat zij en de organisatie niet meer serieus genomen worden wanneer zinnen als 'Deze verdieping en bezinning op de toekomst van de tippelzone willen wij vormgeven door het gesprek met u aan te gaan via de publieke waarde cyclus met een zogeheten multiloogtafel' plaatsmaken voor 'Wij nodigen u uit voor een rondetafelgesprek over de toekomst van de tippelzone'.

Dat geldt ook voor 'De inschatting van de wenselijkheid en haalbaarheid van het voorgestelde programma in het startdocument biedt voor gemeente en initiatiefnemer voldoende basis voor de vervolgfase' – je zult maar die initiatiefnemer zijn, dan lees je toch liever 'Het startdocument laat zien dat het programma wenselijk en haalbaar is. Door naar de volgende fase!'

Wie bang is voor jip-en-janneketaal heeft heel lang niet voorgelezen, of kent het werk van de onvolprezen Annie M.G. niet. Ik gaf een online Direct-Duidelijktraining aan gemeenteambtenaren en het jip-en-janneke-argument tegen heldere taal kwam weer op tafel terwijl we met een moeilijke brief over afval aan het werk waren. Een van de deelnemers pakte direct een boek erbij – we zaten tenslotte allemaal thuis - en las ons een stukje voor uit 'Wormen eten', een Jip-en-Jannekeverhaal waarin de twee met moeder praten over vogels die naar Afrika vliegen als het hier koud is en in het voorjaar weer terugkomen. 'Jip en Janneke kijken de hele tijd naar de vogeltjes. Die zo ver weg kunnen gaan. Met hun

Grammatica

Voor een dagdeel 'grammatica' in een schrijftraining of coachtraject krijg je de handen waarschijnlijk niet op elkaar. Als je doelgroep bestaat uit volwassenen, hebben de meeste dames en heren niet de beste herinneringen aan de lessen grammatica die ze ooit hebben gehad. 'Grammatica' als apart onderdeel programmeren is misschien inhoudelijk wel nodig, maar het is als trainer en coach slimmer en effectiever om begrippen als onderwerp, persoonsvorm, hulpwerkwoord, lijdend voorwerp, voegwoord, zelfstandig naamwoord, bijvoeglijk naamwoord en bijwoord te noemen als je stijlfiguren als de lijdende vorm bespreekt, of de naamwoordstijl (de nominale vorm).

Als je deelnemers actieve en passieve zinnen met elkaar laat vergelijken, dan komen ze er al snel achter dat het lijdend voorwerp het onderwerp van de zin is geworden en dat het onderwerp na 'door' te vinden is achterin de zin, of helemaal verdwenen is. En dat je met -heid en -atie achter de stam van een werkwoord een zelfstandig naamwoord maakt, en daarmee de vaart uit een zin haalt, is ook grammatica, maar het voelt niet zo. Laat deelnemers eerst ervaren wat een stijlfiguur als de lijdende of nominale vorm doet met een tekst, en ga dan op de vleugels daarvan dieper in op de taaltechniek die erachter zit.

3.9 Creatieve cases, missie en visie, purpose en Why

Een mooi onderdeel van een schrijftraining is de creatieve case. Een blok van 1,5 à 2 uren waarin je de deelnemers uitnodigt om hun creatieve grenzen te verkennen en te verleggen.

De opdracht is eenvoudig: ontwikkel voor deze dienst of dit product minimaal twee creatieve ideeën en presenteer ze. Maak een schets - nee, het is niet erg als je niet goed kunt tekenen, het gaat om het idee - schrijf je kopregels en pay offs erbij en presenteer de opbrengst aan de groep. Wat lege vellen en een paar stiften is alles wat je nodig hebt.

Minder is meer: laat de middelen- en mediakeuze en de SEO-strategie en andere zaken als klantreis en touch points achterwege. En of die kopregel straks een H1 moet worden, is ook nog niet aan de orde. Het gaat puur om het idee. En als het een origineel idee is, gebaseerd op een invalshoek waarin de kracht van het product of de dienst en de wensen van de doelgroep samenkomen, kijk je later welke crossmediale keuzes het meest effectief lijken.

4 COACHEN EN TRAINEN

4.1 AAN staan als coach en trainer

Zorg ervoor dat je AAN staat als je coacht of traint, mentaal en fysiek. AAN in de zin van open, energiek, initiatiefrijk en creatief. Open voor de stemming, de groep, de sfeer, de geluiden, voor, tijdens en na de bijeenkomst. Ook tijdens de pauzes. Het succes van jouw sessie begint met een goede intake, een programma dat aansluit bij de wensen van de deelnemers en opdrachtgever en de groeimogelijkheden van de deelnemers, maar tijdens de sessies gebeurt het. En dat is echt, en veel fysieker dan je misschien denkt. Dan moet je er zijn.

Jouw voorbereiding

Je weet wat het doel is van de training, wat de ambities zijn van de opdrachtgever en de deelnemers, je hebt gezien waar ze nu staan en hebt een helder beeld van het groeipad dat je met ze wil afleggen. Je materiaal is in orde, teksten van de deelnemers, jouw eigen slides of presentatie, je weet welke werkvormen je gaat toepassen, hoe je de tijd indeelt en waar je wilt zijn aan het einde van ieder blok van je training. Ook alle praktische zaken zijn geregeld.

Dan hoeft je daar niet meer aan te denken als je aan de slag gaat en ben je in staat om je helemaal open te stellen voor de deelnemers en de reis die je met hen wilt afleggen.

Bij een goede voorbereiding hoort ook uitgerust zijn, ruim op tijd komen zodat je de tijd hebt om je te installeren. Kies kleding die schoon is en lekker zit, waarin je je op je gemak voelt en die je in staat stelt vrij te bewegen. Kleed je niet te warm aan, want als je bezig bent, loopt je lichaamstemperatuur op.

Wissel af tussen zitten, staan en lopen. Als je alleen maar staat, kan dat intimerend overkomen, zeker als je groot bent zoals ik. Ga regelmatig even zitten en overweeg de tafel voor de trainer niet in de opening van de U te laten staan, maar naar een van de uiteinden te verplaatsen. Zo zit je niet in het beeld wanneer je presenteert en laat je zien dat je tegelijkertijd bondgenoot en leider van de sessie bent.

Een glaasje water onder handbereik is altijd handig, mocht je stem haperen. En over jouw stem gesproken: zorg dat hij lekker los zit. Reis je met de auto, dan heb je alle tijd om een paar stemoefeningen te doen: hummen, een toonladder neuriën en zingen, een paar zinnen van hoog naar laag spreken

'SuperZoomer', beeld Jack Waas

4.2 Online en hybride trainen en coachen

In het coronajaar 2020 schakelden leraren, trainers én deelnemers verrassend snel over op online trainingen. Met de software van Microsoft Teams, Google Hangouts, programma's als GoToMeeting, Zoom, en newrow werd online trainen het nieuwe normaal. Een beetje onwennig voor wie voor het eerst inlogt, maar deze vorm van leren blijkt uitstekend te werken. Maar zowel voor, tijdens als na de training werken een aantal zaken anders dan tijdens een live training.

Vooraf

- Inmiddels weet iedereen hoe Teams werkt. Bij Zoom is een instructie vooraf een goed idee.
- Oefen als presentator vooraf met het programma zodat je weet hoe je deelnemers op mute zet, je materiaal presenteert, schermen deelt, deelnemers uitnodigt via de chat te reageren en een breakoutroom inricht.
- Raad de deelnemers aan om 10 minuten voor de starttijd vast in te loggen. Wie voor het eerst met Teams of Zoom werkt, moet bijvoorbeeld eerst een app uploaden en installeren. En dan is er nog de test van microfoon en camera...
- Zet de instellingen voor de deelnemers op mute bij binnenkomen (scheelt veel geluid).
- Houd goed de waiting room in de gaten; mensen vinden het vervelend om te wachten.
- Bovendien is het vooral rond het hele uur druk op de lijn: duizenden deelnemers starten hun software op en willen allemaal op hetzelfde moment starten met hun sessie.

Schrijf-coaching	Wanneer werkt het wél?	Wanneer niet?
Organisatie	Heldere en gedeelde ambitie over waar de organisatie naartoe wil. De coachrol is duidelijk: door vragen te stellen helpt de coach zijn/haar gesprekspartners De Bedoeling van tekst en content zo helder mogelijk te formuleren. De coach geeft wél tips en suggesties, maar herschrijft niet. De inhoudseigenaar blijft verantwoordelijk voor de tekst.	Als de organisatie niet de urgentie voelt om werk te maken van betere teksten en content, maar hoopt dat de coaches de werknemers werk uit handen nemen door teksten te herschrijven. Of vindt dat de mensen het gewoon zelf moeten kunnen.
Collega's	Steunen elkaar, kijken mee naar elkaars teksten, zijn geïnteresseerd, zien dat teksten beter worden door schrijfcoaching. En ze ervaren dat zij door de vragen van de coach harder nadenken.	Ontmoedigen elkaar om met de coach in gesprek te gaan ('Je moet het uiteindelijk toch allemaal zelf doen' of 'We weten toch zelf wel hoe het moet').
Management	Geeft medewerkers en de coach tijd en ruimte om aan betere teksten te werken. Managers doen zelf mee.	'Coachen is leuk, maar het werk gaat altijd voor. Schrijf zelf je teksten maar, dat gaat sneller. Zo hebben we het al die jaren gedaan, waarom moet het nu opeens anders?'
Menu	Iedereen weet hoe een coachinggesprek in zijn werk gaat, wat je van de coach kunt verwachten, wat de coach van de coachee mag verwachten. Je moet aan het werk en dat voelt goed want je komt verder!	Onvoldoende duidelijk hoe een coachgesprek verloopt, wat je ervan mag verwachten, wat de coachee moet doen.
Plan	De coach heeft met het management/de opdrachtgever een professioneel plan van aanpak gedeeld. Daarin de uitgangspunten, de gevalideerde methode en aanpak, succes- en faalfactoren plus andere zaken die van belang zijn. In het plan is ruimte voor de coach om het startniveau van de deelnemers vast te stellen en actuele teksten te lezen. Misschien zelfs een paar korte interviews vooraf met mogelijke coachees.	De coach heeft geen uitgebreid plan ingediend en gedeeld. Begint aan het coachingtraject met de beste bedoelingen maar zonder solide basis. Heeft niet de gelegenheid gehad of genomen om zich in de deelnemers, hun startsituatie en ambitie te verdiepen.

Schrijf-training	Wanneer werkt het wél?	Wanneer niet?
Menu	Het is duidelijk wat er op het programma staat van een schrijf-training, wat de doelen zijn, wat je van de trainer kunt verwachten, en welke bijdrage jij als deelnemer levert om er een succes van te maken.	Onvoldoende duidelijk hoe een schrijftraining in elkaar zit, wat de winst is. 'Naar elkaars teksten kijken? Mmm, waarom? Huiswerk? Daar hebben we geen tijd voor.'
Lesplan	Schrijftrainer heeft met het management een professioneel programma voor de schrijftraining(en) gedeeld. Daarin de uitgangspunten, de gevalideerde methode en aanpak, succes- en faalfactoren plus andere zaken die van belang zijn. Voor iedere schrijftraining stelt de trainer een lesplan op met een programma, leerdoelen en werkvormen. Afgestemd op het startniveau van de deelnemers en het groeipad dat de basis vormt van het lesplan.	De trainer heeft geen uitgewerkt plan voor de schrijftraining ingediend en gedeeld. Begint zonder lesplannen, met de beste bedoelingen, maar zonder solide basis.
Deelnemers	Weten zich gesteund door management en collega's, willen leren, oefenen en zich ontwikkelen. Voelen zich gezien, gehoord, begrepen en geholpen door de schrijftrainer.	Zien de training niet zitten, vinden de investering in tijd en energie niet de moeite waard.
Schrijftrainer	Heeft de competenties in huis om succesvolle schrijftrainingen te ontwerpen en te geven. Werkt volgens een duidelijk lesplan, stemt de inhoud en werkvormen af op het niveau van de deelnemers en op de leerdoelen. De trainer kent het werkveld van de deelnemers, weet met welke teksten en tekstsoorten zij of hij aan de slag moet. De schrijftrainer werkt vanuit een gevalideerde basis en is gekwalificeerd voor de rol. Houdt rekening met leerstijlen van de deelnemers, met hun schrijfervaring en -opleiding.	De schrijftrainer heeft te weinig inhoud en ervaring om de training(en) tot een goed einde te brengen. Bereidt zich onvoldoende voor, heeft zich niet genoeg verdiept in het werkveld en de vragen van de deelnemers. Luistert onvoldoende naar de vragen van de deelnemers, maakt onvoldoende verbinding. Wat ook kan: de schrijftrainer heeft haar of zijn dag niet, is afgeleid, niet fit, heeft te weinig tijd, de techniek werkt niet mee, ruimte is te klein of te groot, voorzieningen zijn niet in orde.

ABC VOOR SCHRIJFCOACHES EN SCHRIJFTRAINERS

ANNA

Altijd Navragen, Niets Aannemen (variant op NIVEA)

B1

B1 is een taalniveau: teksten op B1-niveau bevatten woorden die (bijna) iedereen kent, korte, duidelijke en actieve zinnen, verbindingswoorden (want, en, daarom), een heldere structuur met duidelijke koppen en tussenkoppen en een duidelijke boodschap of bedoeling.

www.ishetb1.nl

Populaire site die doet wat hij belooft: jou vertellen of bijvoorbeeld hypotheek een B1-woord is. Nee, zegt de site. Alternatieven: lening bij de bank, lening om een huis te kopen of lening voor uw huis. Gemaakt door LooVanEck, schrijftrainers.

De Bedoeling

Het doel van de tekst of de content; het antwoord op de vragen 'Wat wil je bereiken? Waarom?'

Blog

Zakelijke en inhoudelijke tekst over een product of dienst bedoeld om hoger in Google te komen. De persoonlijke blog is P&P: persoonlijk en professioneel, een online column Bij training en coaching is een P&P-blog door de vrije vorm een goed alternatief voor een reflectieverslag.

ChatGPT

Programma dat draait op kunstmatige intelligentie en op verzoek teksten schrijft en vragen beantwoordt.

DMOHWW

DeMoordOpHetWerkwoord is een taalspel dat deelnemers aan het werk zet met de naamwoordstijl en de lijdende vorm. Je kunt het spelen als moordspel of als escaperoom. De trainer / spelleider verstopt 7 zinnen, de deelnemers moeten de zinnen vinden en verbeteren en een extra opdracht maken. En dat allemaal in een team van 7 deelnemers en binnen 45 minuten.

www.demoordophetwerkwoord.nl

